

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Dějiny výtvarného umění**
 Náplň: **Kulturně historické souvislosti vzniku a vývoje architektury, výtvarného a užitého umění od pravěku do umění novověku**
 Třída: **3. ročník a septima**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: Projektor, PC, výtvarné pomůcky, DVD, Černá, M.: Dějiny výtvarného umění, Pichoan, J.: Dějiny umění, umělecké dílo

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Výtvarné umění pravěku	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vytvoří tabulku a periodizace pravěku • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění • Rozezná charakteristické znaky jeskynních maleb, plastiky, keramiky, časově a místně zařadí, určí jejich funkci • Rozezná charakteristické znaky pravěkých nástrojů, nářadí a ozdob, určí jejich materiál • Určí pravěká naleziště ve světě i v České republice 	paleolit Lascaux Altamira Pindal naleziště u Dolních Věstonic Koněpruské jeskyně mezolit stavby Stonehenge neolit doba bronzová a železná	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoří mapu nalezišť • Jmenuje významné nálezy 		
<p>Výtvarné umění starověku Mezopotámie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák ovládá periodizaci vývoje jednotlivých kultur v oblasti • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění • Lokalizuje významná kulturní centra • Nakreslí charakteristické znaky architektury (chrám, zikkurat, palác, městský dům), sochařství a užitého umění (šperk, keramika, tabulky, pečetní válečky) • Určí významná naleziště • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách mezopotámského umění • Vyrobí užitý předmět inspirovaný mezopotámským uměním 	<p>Mezopotámské umění architektura zikkurat Babylon Ištařina brána Pergamon Babylonská věž kamenné reliéfy pečetní válečky Dáma z Varky hroby v Uru.</p>	<p>datavideoprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky disponující památkami mezopotamského umění 		
<p>Výtvarné umění starověku Egypt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci vývoje jednotlivých říší • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění (písmo) • Lokalizuje významná kulturní centra • Rozezná charakteristické znaky architektury (chrám, mastaba, pyramida, skalní hroby), sochařství, a užitého umění (šperk, keramika, rituální předměty, nábytek) • Určí významná naleziště • Vytvoří plakát námětů, materiálů a technik egyptského umění • Porovná charakteristické znaky 	<p>egyptské umění posmrtný život duchovní dvojník Ka architrávový systém hrobky mastaby pyramidy skalní hroby skalní chrámy monumentální sochařství hieratická perspektiva egyptská malba v pásech hieroglyfické písmo papyrus enkaustika symbolický význam barev Džosérova pyramida Chufevova</p>	<p>datavideoprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>egyptského a mezopotámského umění. Vytvoří tabulku shod a rozdílů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky disponující památkami egyptského umění 	<p>pyramida Menkaurevova pyramida Abú Simbel</p>	
<p>Výtvarné umění starověku Indie, Čína</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci obou území • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění • Lokalizuje významná kulturní centra • Rozezná charakteristické znaky architektury, sochařství, a užitého umění (šperk, keramika, rituální předměty, nábytek) • Seznámí se s čínskou poezií a kaligrafií. Vytvoří vlastní kaligrafický znak. • Určí významná naleziště • Jmenuje a lokalizuje významné 	<p>buddhismus chrám reliéf epos kovolijectví porcelán hedvábí čínská zed' papír kaligrafie malba jeskyně v Adžantě</p>	<p>datavideoprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění Li Po</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	umělecké a muzejní sbírky disponující památkami indického a čínského starověkého umění		
Výtvarné umění starověku Egejská oblast, Kréta	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci obou území • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění • Lokalizuje významná kulturní centra • Rozezná charakteristické znaky krétské a mykénské architektury (paláce, hrady) • Rozezná charakteristické znaky sochařství, malířství a užitého umění • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách umění oblasti • Navrhne výtvarné řešení prvků z krétské mytologie • Určí významná naleziště • Jmenuje a lokalizuje významné 	<p>Staré paláce architektura labyrint paláce malířství nástěnné malby rituální umění rhytony Staré paláce v Knossu Faist Hagia Triada Mykénská kultura architektura šachtové hroby megaron Mykény Lví brána Atreova pokladnice</p>	<p>datapojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>umělecké a muzejní sbírky disponující památkami oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navrhne výtvarné řešení prvků z krétské mytologie • Určí významná naleziště • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky disponující památkami oblasti 	<p>zlaté masky</p>	
<p>Výtvarné umění starověku Řecko</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci jednotlivých vývojových období řeckých dějin • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, myšlení a umění • Lokalizuje významná kulturní centra • Orientuje se v řecké mytologii • Navrhne plakát s tématem řecké mytologie • Rozezná projevy jednotlivých typů architektury, jejich tvary a články 	<p>archaické umění klasické umění helénistické umění vázové malířství dorský řád jonský řád korintský řád architektura řecký chrám sochařství xoany kúros koré</p>	<p>datavideoprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozezná charakteristické znaky řeckého užitého umění • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách řeckého umění • Orientuje se ve vývoji řeckého sochařství • Posoudí dílo a přínos významných osobností řeckého umění • Porovná charakteristické znaky egyptského a řeckého umění • Nakreslí kopii řecké sochy • Jmenuje a znaky řeckého a lokalizuje umělecké sbírky disponující památkami řeckého umění 	<p>kalokaghatia</p> <p>Héřin chrám v Olympii</p> <p>Artemidin chrám v Efesu</p> <p>Apollónův chrám v Korintu</p> <p>Athénská Akropole</p> <p>divadlo v Epidauru</p> <p>Parthenón</p> <p>Feidias</p> <p>Myron</p> <p>Polykleitos</p> <p>Praxiteles</p> <p>Lysippos</p>	
<p>Výtvarné umění starověku</p> <p>Etruské umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci vývoje v oblasti • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, myšlení a umění 	<p>Etruské umění sochařství</p> <p>sochy z pálené hlíny</p> <p>architektura</p> <p>náhrobky</p> <p>hrobky</p>	<p>dataprojektor</p> <p>Pichoan, J.: Dějiny umění</p> <p>Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalizuje významná kulturní centra • Identifikuje charakteristické znaky etruské architektury (pohřební a chrámová architektura, technické stavby), sochařství, malířství a užitého umění (keramika, bronz) • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách etruského umění • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>chrámová architektura technické stavby</p> <p>dům s atriem</p>	
<p>Výtvarné umění starověku Umění antického Říma</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá periodizaci jednotlivých vývojových období římských dějin (království, republika, císařství) • Porozumí vztahu vývoje životních podmínek, společnosti, myšlení a umění • Lokalizuje významná kulturní centra • Orientuje se v římské mytologii 	<p>římské umění</p> <p>architektura</p> <p>klenba</p> <p>archivolta</p> <p>amfiteátr</p> <p>cirk</p> <p>palác</p> <p>mauzoleum</p> <p>vítězný oblouk</p>	<p>dataprojektor</p> <p>Pichoan, J.: Dějiny umění</p> <p>Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje charakteristické znaky římské architektury (veřejné, technické, oslavné a náboženské stavby, urbanismus) • Identifikuje charakteristické znaky a významné projevy římského sochařství a malířství • Realizuje římský portrét (realistické portrétní umění) • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách • Porovná znaky římského a řeckého umění • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>akvadukt fórum Pantheon Diokleciánovy lázně Koloseum divadlo v Oranže Pompeje Herkulaneum malířství portrétní umění nástěnné malířství deskové malířství Fajjúmské portréty sochařství historické reliéfy jezdecké sochy busty</p>	
<p>Výtvarné umění raného středověku Křesťanské antické umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zařadí a časově lokalizuje období křesťanské antiky • Rozezná ideové rozdíly mezi pohanstvím, judaismem a křesťanstvím • Orientuje se v základních historických událostech a jejich 	<p>katakomby sarkofág nástěnné malby orant baptisterium chrámy: Svatých apoštolů, Boží</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v základních křesťanských symbolech, ikonografii, názvosloví • Rozezná charakteristické znaky a projevy raně křesťanské architektury (bazilika, centrála) • Rozezná charakteristické znaky a projevy raně křesťanského umění v Ravenně • Orientuje se v námětech, materiálech, a technikách • Porovná charakteristické znaky římského a raně křesťanského umění • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>moudrosti a Božího míru baziliky (sv. Petr ve Vatikánu) stavby v Ravenně mozaiky stylizace fresková výzdoba knižní malba</p>	
<p>Výtvarné umění raného středověku Umění raně středověké Evropy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém vymezení raného středověku v Evropě • Orientuje se v základních historických událostech a jejich souvislostech v Evropě i na 	<p>Konstantinopolis kopule chrám Hagia Sofia obrazoborectví islám</p>	<p>datapojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>našem území</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozezná charakteristické znaky a projevy byzantského umění • Lokalizuje významná kulturní centra raně středověké Evropy • Rozezná charakteristické znaky a projevy umění doby v jednotlivých lokalitách (karolínská a otonská renesance, Velká Morava, Arabové) • Identifikuje a rozezná charakteristické znaky raně středověkého umění a jeho projevy v architektuře, malířství a sochařství • Rozliší znaky a projevy světského a sakrálního umění • Vytvoří tabulku námětů, materiálů a technik • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>arabské písmo arabeska oblouk kupole mešita minaret Předrománské umění knižní umění iniciála iluminace Karolínská renesance miniatury Otonská renesance Velká Morava jednolodní kostely rotundy apsida křížový půdorys</p>	
Výtvarné umění vrcholného	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém 	bazilika s příčnou lodí a apsidami	datavideoprojektor

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
<p>středověku Románské umění</p>	<p>vymezení románského umění</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v základních historických událostech a jejich souvislostech v Evropě i na našem území • Rozezná charakteristické znaky a projevy románského umění • Lokalizuje významná kulturní centra románské Evropy • Identifikuje a rozezná charakteristické znaky románského umění a jeho projevy v architektuře, malířství a sochařství • Rozliší znaky a projevy světského a sakrálního umění na základě obrazového materiálu • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách • Zná vývoj románského umění na našem území, specifikuje jeho projevy • Jmenuje a lokalizuje významné 	<p>klášter v Cluny architektura nástěnná malba rotunda sv. Martina ve Starém Plzenci rotunda sv. Jiří na Řípu portál rotunda sv. Kateřiny ve Znojmě</p>	<p>Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	umělecké a muzejní sbírky		
<p>Výtvarné umění vrcholného středověku Gotické umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém vymezení gotického umění • Orientuje se v základních historických událostech a jejich souvislostech v Evropě i na našem území • Rozezná charakteristické znaky a projevy gotického umění • Lokalizuje významná kulturní centra gotické Evropy • Identifikuje a rozezná charakteristické znaky gotického umění a jeho projevy v architektuře, malířství a sochařství • Rozliší znaky a projevy světského a sakrálního umění • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách • Posoudí dílo a přínos významných osobností doby (Giotto, van Eyck, Mistr 	<p>raná gotika vrcholná gotika pozdní gotika křížová žebrová klenba lomený oblouk opěrný systém chrám v Saint- Denis katedrála roseta portál fiála Giotto Jan van Eyck Hieronymus Bosch gotika přemyslovská g. Lucemburská g. Jagellonská Matyáš z Arrasu Petr Parléř</p>	<p>dataprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>Theodorik, P. Parlář...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zná vývoj gotického umění na našem území, specifikuje jeho projevy • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>Benedikt Ried Matyáš Rejsek Praha, Kutná Hora, Vyšší Brod, Zlatá Koruna, Jihlava, Kouřim, Kolín hrady – Karlštejn, Kost, Velhartice, Bezděz, deskové malířství Mistr Theodoryk Mistr vyšebrodského oltáře Mistr třeboňského oltáře knižní malba liturgické knihy pasionál abatyše Kunhuty Velislavova bible</p>	
<p>Výtvarné umění novověku Renesanční umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém i lokálním vymezení renesance, včetně periodizace • Orientuje se v hist. událostech a jejich souvislostech v Evropě i na našem území • Orientuje se v kulturních souvislostech doby 	<p>humanismus raná renesance Florencie rod Medici L. Ghiberti F. Brunelleschi Donatello</p>	<p>dataprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí změny životního stylu • Lokalizuje významná kulturní centra renesance a manýrismu • Identifikuje a rozezná charakteristické znaky a projevy renesančního umění a manýrismu v architektuře, sochařství, malířství a uměl. Řemesle • Porovná charakt. znaky a projevy renesance v jednotlivých lokalitách (Itálie, zaalpské země) • Porovná charakt. znaky a projevy renes. um. a individuální přístupy v dílech výrazných osobností renesance (Donatello, Ghiberti, Brunelleschi, Masaccio, Leonardo, Michelangelo, Raffael, Tizian, Durer, El Greco, Bosch, Brueghel..) • Orientuje se v námětech, materiálech a technikách • Zná vývoj renesančního um. na 	<p>Fra Angelico Sandro Botticelli Leonardo da Vinci vrcholná renesance perspektiva Michelangelo Buonarroti Rafael Santi benátské malířství Tizian Veronese Tintoretto německé renesanční malířství Albrecht Dürer Lucas Cranach H. Holbain nizozemské renesanční malířství Pieter Brueghel česká renesance Královský letohrádek letohrádek Hvězda Míčovna zámky (Telč, Český Krumlov, Litomyšl, Opočno, Jindřichůn</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>našem území</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší znaky světského a sakrálního renesančního umění • Porovná znaky renesančního a gotického umění • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>Hradec) Města (Slavonice, Telč, Litoměřice, Pardubice) sgrafita renesanční portál Rudolfínské umění G. Arcimboldo alegorie B. Spranger manýrismus El Greco</p>	
<p>Výtvarné umění novověku Barokní umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v časovém i lokálním vymezení baroka včetně periodizace • Orientuje se v hist. událostech doby baroka • Orientuje se v kulturních souvislostech doby • Lokalizuje významná kulturní centra • Identifikuje a rozezná charakteristické znaky a projevy baroka v architektuře, 	<p>jezuité italské baroko architektura F. Borromini sochařství G. Bernini malířství M. Caravaggio francouzské baroko monumentalita</p>	<p>datavideoprojektor Pichoan, J.: Dějiny umění Černá, M.: Dějiny výtvarného umění</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>sochařství, malířství a uměleckém řemesle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovná charakteristické znaky a projevy baroka v jednotlivých lokalitách (katolické a protestantské země) • Porovná charakteristické znaky, projevy baroka a individuální přístupy v dílech výrazných osobností (Caravaggio, Rubens, Rembrandt, Velazquez, Poussin, Bernini..) • Orientuje se v námětech, materiálech, technikách • Rozliší znaky světského a sakrálního baroka • Porovná baroko a rokoko • Zná vývoj baroka na našem území, specifikuje jeho projev (lidové baroko,...) • Jmenuje a lokalizuje významné umělecké a muzejní sbírky 	<p>Versailles N. Poussin C. Lorrain španělské baroko Velázquez F.de Goya nizozemské baroko P.P.Rubens F. Halls Rembrandt J. Vermeer české baroko architektura C, Lurago F. Caratti K. Dientzenhofer paláce zámky chrámy zámecké divadlo sochařství J. Brokof</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
		M. B. Braun malířství V. Hollar K. Kréta P. Brandl J. Kupecký lidové umění	